No. 2140 Zaterdag 10 Januari 1925. 42ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Onze Scheepvaart.

Met de onderstaande lijst van de *Scheepvaartbeweging in onze haven*, over de maand *December* 1924, hebben wij thans een overzicht over het geheele jaar.

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Dec. 1924 aandeden, met de vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
	INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.		
Maand Dec. 1924	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
	109	36.954	33.297	173	1.382.039	799.833
Vorige maanden	1275	346.292	313.475	1618	10.881.021	6.234.275
Totaal	1384	383.246	346.772	1791	12.263.060	7.034.108

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en de visscherij.

Maar dat lijstje stelt ons nog nièt in staat te weten, hoeveel wij in het jaar 1924 eigenlijk zijn vooruitgegaan.

Om te weten hoe enorm onze *stoom*vaart in de laatste jaren, vooral in 1924 is vooruitgegaan, daarvoor consulteere men dit tweede lijstje:

Jaar	Aantal Stoom*schepen*	*Inhoud in M³*	Aantal Zeil*schepen*	*inhoud in M³*
1912	410	2.503.499	1018	119.661
1913	415	2.829.601	1071	122.384
1914	383	2.697.972	1068	125.078
1915	332	2.111.083	1024	128.590
1916	314	1.992.645	1325	155.503
1917*	317	1.030.114	1505	169.830
1918*	248	0.680.753	1497	198.336
1919	384	2.142.310	1294	212.243
1920	578	3.560.578	1066	281.108
1921	890	3.958.829	1172	228.968
1922	1182	5.308.487	1241	169.952
1923	1480	7.467.413	1276	296.606
1924	1791	12.263.060	1384	383.246

* Behalve voor de jaren 1917 en 1918(*), waarbij de *netto* inhoudsmaat der schepen staat opgegeven, beteekenen de cijfers der andere jaren die der *bruto* inhoudsmaat.

Zooals men ziet, bedroeg het aantal *stoom*schepen, dat *vóór* den oorlog onze haven binnen liep, ongeveer 400. Toen kwam tijdens den oorlog de inzinking, die in 1918 haar *laagste* stand bereikte van 248 stoomschepen. Daarna herstelde zich de stoomvaart reeds het volgend jaar 1919 tot bijna op de hoogte van *vóór* den oorlog. Doch toen volgde de snelle aanwas, het eerste jaar daarna, dus in 1920, met een toename van bijna **200** schepen en is vervolgens *elk jaar daarna geregeld telkens met* ± **300** schepen toegenomen.

Ook de inhoudsmaat der *stoom*schepen nam toe met groote sprongen, doch veel onregelmatiger: Deze steeg:

in 1920 met ± 1.420.000 M3
„ 1921 „ ± 400.000 M3
„ 1922 „ ± 1.350.000 M3
„ 1923 „ ± 2.160.000 M3
„ 1924 „ bijna 5.000.000 M3.

Het laatste jaar is een reuzensprong van vooruitgang geweest, waarbij vooral de komst van nieuwe stoomvaartlijnen met groote schepen en ook het geregeld bezoek van tankbooten van grooter tonnenmaat van merkbaren invloed is geweest.

De totale inhoudsmaat der *Stoomschepen* in 1924 bedroeg dus
12.263.060 M³
die der *Zeil*schepen 383.246 M³
Samen: **12.646.306** M³
(Reg. Ton=2.83 M³) of 4.468.660 BRT

Ook de *zeil*vaart is in het laatste jaar aanmerkelijk toegenomen. Wanneer men de abnormale jaren 1916—1918 uitzondert,— toen, zooveel stoomschepen uit de vaart bleven. en er een gouden tijd aanbrak voor de zeilvaart,— dan ziet men dat deze zich nu weer in opgaande lijn beweegt, eerst langzaam, doch in het afgeloopen jaar met ruim **100** zeilers is gestegen.

Wat de *inhoudsmaat* der zeilschepen betreft, valt er eveneens een opmerkelijk verschijnsel waar te nemen. Neemt men bv. het maximum aantal zeilschepen, dat in het oorlogsjaar 1917 bedroeg 1505 zeilschepen met 169.830 M3. terwijl in het afgeloopen jaar 1924 met 1384 zeilschepen 383.246 M3, zoodat de inhoudsmaat in 1924 meer dan het *dubbele* bedroeg dan in 1917, ofschoon toen het aantal zeilers nog 121 hooger was. De vergelijking lijkt niet geheel zuiver, omdat voor 1917 de *netto* inhoudsmaat staat opgegeven en voor 1924 de *bruto*. Doch dat verschil tusschen netto en bruto is voor zeilschepen van geringe beteekenis.

De *bruto* inhoudsmaat der zeilschepen bedroeg voor 1924 383.246 M3. en de *netto* 346.772 M3. zoodat ook met de *netto* inhoudsmaat van 1924 toch nog *méér dan het dubbele* van de netto inh. van 1917 bereikt werd. Hieruit blijkt dus genoegzaam, dat de inhoudsmaat der zeilers toeneemt en nu gemiddeld méér dan het dubbele bedraagt van het oorlogsjaar 1917.

Het schijnt dus wel, dat de zeilvaart, die in de eerste jaren na den oorlog een zorgelijke tijd doormaakte, nu over de moeielijke periode van overgang en aanpassing aan de nieuwe toestanden heen is.

***

Alles wijst er op, dat wij met onze mooie haven een schitterende toekomst te gemoet gaan. Niet alleen de toekomst belooft schitterend te worden, doch wij zouden ondankbaar zijn wanneer we niet volmondig erkende, dat ook *het heden* reeds schitterend is en alle reden tot groote tevredenheid geeft.

Als we de toestand van vóór, tijdens en kort nà den oorlog vergelijken met wat onze haven nu is, dan is het als een droom van nooit gekende voorspoed voor Curaçao.

Door wij hebben tot nu toe wel wat al te veel gesold en gepronkt en den ijdeltuit gespeeld met onze *mooie* haven — de mooiste van geheel West-Indië. — Als wij dan werkelijk zoo'n mooie haven hebben, moeten we niet vergeten, dat dit kostbare bezit ook verplichtingen oplegt, de verplichting nl. om te zorgen dat die haven op de hoogte van haar tijd blijft, dat die haven ook in de toekomst in staat blijve, die enorm toenemende scheepvaart in zich op te nemen, dat zij alle faciliteiten kan aanbieden, die van een 1ste klas haven mag verwacht worden.

Reeds nu wrijft en botst het tusschen de belangen van het verkeer *over* de haven en het verkeer *door* de haven.

Reeds nu roept en schreeuwt het om meer kadelengte voor aanlegplaats voor schepen.

Reeds nu dringt de eisch om een goede havenpolitie, die bij nacht en ontijde scherp toezicht houdt op boevengespuis, dat geen onderscheid kent tusschen het mijn en dijn en in de goederen, die dagelijks gelost en geladen worden een welkome buit vindt.

Reeds nu stijgen de klachten over onvoldoende opslagplaatsen zoowel voor de douane als bij de aanlegplaatsen der schepen.

Sedert 5 à 6 jaren zien we het aantal stoomschepen in onze haven jaarlijks met 300 stuks stijgen. Waar en wanneer zal het maximum bereikt zijn? Niemand weet het, maar wel niemand zal gelooven dat wij nu reeds dat maximum bereikt hebben.

Als we alleen *dit* als ideaal voor oogen stelien, onze haven nog meer uit te diepen, onze havenmond tot 100 Meter te verbreeden, misschien nog een betonmuur als stroombreker naar buiten uit te bouwen, — dan begaan we de fout van den gulzigaard, die nooit verzadigd is en altijd méér wil hebben. doch ten slotte zich een ziekte op den hals haalt en aan zijn gulzigheid te gronde gaat.

Als de geruchten waarheid spreken, dat hier binnen kort een oud-kapitein van de Marine kan verwacht worden om onze haventoestanden te bestudeeren en middelen ter verbetering te beramen en daarover rapport uit te brengen, dan willen we hopen, dat hij tevens een specialiteit zij op dit gebied, een man met een goeden kijk en een ruimen blik, een man vol energie, die de zaak eens goed zal aanpakken. En al zal ongetwijfeld de uitvoering van zijn plannen veel geld kosten, dan zal dat een goed belegd kapitaal zijn, dat zijn rente wel zal opbrengen.

Wil dat onderzoek vruchten dragen en succes beleven, dan zullen ook de agenten onzer groote stoomvaartmaatschappijen uit den hoek moeten komen, dan moet er een uitwisseling van gedachten plaats vinden tusschen *alle* belanghebbenden, dan moet er geconfereerd tusschen autoriteiten en afgevaardigden van de scheepvaart, dan moeten ook de belangen en eischen van loodsdienst, havenpolitie, douane, het vervoer over en door de haven, het vreemdelingen verkeer enz. enz. daarbij niet vergeten worden.

Het Petroleum-bedrijf.

(Rede, gehouden door den Heer H. W. van OCKENBURG, in de Alg. Vergadering van het Alg. Nederl. Verbond, op 18 Dec. 1924.)

III.

(Slot.)

Welk systeem ook wordt toegepast, of men gebruik maakt van een continu werkende batterij of van een buizenoven met *gefractioneerde* condensatie-inrichting, men verkrijgt, behalve de residu, als producten een aantal fracties van verschillende kookgrenzen. Deze fracties leveren, eventueel na oordeelkundige menging, verschillende kwaliteiten *benzine, kerosine* en *gasolie*, die met de *residu*, zooals reeds gezegd werd, de *hoofdproducten* van de petroleumverwerking geven. Om speciaal de benzine en kerosine voor de markt geschikt te maken, zal als regel nog een zuiveringsproces moeten worden toegepast; immers afhankelijk van den aard der ruwe olie kunnen in de destillaten nog kleine hoeveelheden voorkomen van verbindingen, zooals organische zuren, zwavelverbindingen e. a., die in verband met het gebruik van benzine en kerosine, daarin niet gewenscht zijn. Het moge U genoeg zijn, daaromtrent mede te deelen, dat men, èn door *chemische* middelen, in bijzonder door de inwerking van zwavelzuur, èn door *physische* middelen, speciaal door adsorptie, er meestal in slaagt, zonder veel moeite de benzine en de kerosine van de niet gewenschte bestanddeelen te bevrijden.

Heb ik U hiermede zeer in het kort, de EERSTE phase van de olieverwerking, de splitsing in *benzine, kerosine, gasolie* en *residu* geschilderd, een en ander over de TWEEDE phase, waaronder ik dan verstaan wil een verder in bewerking nemen van de genoemde hoofdproducten, moge nog volgen.

In het bijzonder vraagt de verdere verwerking van de *residu* onze aandacht. Wel is waar wordt verreweg het grootste deel van de gewonnen residu direct als *stookolie* verbruikt, daarnaast wordt echter een niet onbelangrijke hoeveelheid verwerkt op verschillende stoffen, bijv. op *paraffine* en *vaseline*, op *smeerolie* en *asphalt*. Niet *elke* residu leent zich voor een verdere verwerking op één dezer stoffen.

Zooals ik reeds opmerkte, bestaat er een groot verschil in de samenstelling van ruwe oliën van verschillende herkomst en dat uit zich ook zeer sterk in de eigenschappen van de residu.

Bevat een olie paraffine, dan zal men deze, na de eerste destillatie, terugvinden in de residu. Teneinde misverstand te voorkomen, moge gememoreerd worden, dat in de industrie de naam *paraffine* gegeven wordt aan die koolwaterstoffen, die bij gewone temperatuur vast en kristallig zijn; ze zijn voorts gekenmerkt door een hoog kookpunt. Ongetwijfeld kent ge dit handelsproduct: de vaste witte stof, die o. a. gebruikt wordt als grondstof voor de kaarsenfabricage. Komt de paraffine in eenigszins belangrijke hoeveelheden in de residu voor, dan zal ze bij afkoeling van de residu uitkristalliseeren. Door persen of afzuigen kan men dan die paraffine van de aanhangende olie bevrijden. Aldus verkregen paraffine echter is *zwart*, ze is verontreinigd met asphaltachtige en teerachtige stoffen en moeilijk door chemische middelen te zuiveren. Men zal daarom in de praktijk eenigszins anders te werk gaan en zijn toevlucht nemen tot een tweede destillatie. Hierbij blijven de asphaltachtige stoffen in de ketels terug, de paraffine vindt men in het destillaat. Opgemerkt mag nog worden, dat men bij de destillatie in den regel twee fracties afzonderlijk opvangt, nl. een vóórloop, die geen paraffine in een loonend percentage bevat en de paraffine-houdende olie. De inrichtingen voor de destillatie zijn principieel gelijk aan die, welke voor de ruwe olie destillatie in gebruik zijn, echter worden hoogere temperaturen toegepast en ook wordt, om ontleding zooveel mogelijk tegen te gaan, meer stoom bij de destillatie ingeblazen.

De verkregen paraffine-houdende olie zal nu in koelkamers worden afgekoeld, teneinde zooveel mogelijk paraffine uit te laten kristalliseeren. De gevormde brei wordt door filterpersen gepompt, waarin de paraffine in koeken achter blijft, de olie, de z.g. filterolie wordt er uit geperst. De verkregen ruwe paraffine zal, daar ze nog steeds gemengd blijkt met een weinig olie, reeds bij betrekkelijk lage temperatuur beginnen te smelten. Om de kwaliteit te verbeteren, wordt in den regel het zweetproces toegepast: in daarvoor ingerichte ruimten, de zweetkamers worden de koeken op iets hoogere temperatuur gebracht, zoodat de gemakkelijkst smeltbare deelen er uit loopen. Zoo verkrijgt men een product dat in het algemeen de gewenschte eigenschappen heeft, slechts om de kleur te verbeteren, — de handel wenscht een *witte* paraffine — wordt dan meest nog een zuiveringsproces toegepast.

De bij de paraffine bereiding verkregen *filterolie*, — dus de olie, waaruit de filterpersen de paraffine verwijderd hebben, wordt somtijds gebruikt voor de bereiding van *smeerolie*, deze smeerolën hebben echter in den regel een hoog stolpunt, hetgeen als een nadeel moet worden beschouwd. Daarom zal men in den regel voor smeerolie-bereiding de residu gebruiken uit een niet-paraffine-houdende olie gewonnen, al wil ik daarmede *niet* beweren. dat *elke* niet-paraffine-bevattende olie een geschikte grondstof voor smeerolie oplevert. De tot nu toe hier verwerkte *Venezolaansche* olie, *die paraffine-vrij is*, is gebleken tot de soort te behooren, waaruit *goede smeerolie* bereid kan worden en in verband daarmede is dan ook door de *Cur. Petr. Mij* de bereiding van *smeerolie* ter hand genomen.

De verwerking van *residu tot smeerolie* maakt weer een distillatie noodig. Ook voor deze distillatie wordt zoowel gebruik gemaakt van de ketelbatterij, als van het buizenoven systeem; tot nu toe is echter voor dezen tak de ketelbatterij nog het meest in gebruik.

Uit den aard der zaak zijn voor deze destillatie weer hooge temperaturen noodig. Bij het toenemen der temperatuur, bij het voortschrijden der distillatie neemt als regel de dikvloeibaarheid der destillaten toe. Uit de eerste ketels der batterij verkrijgt men lichte machineoliën, uit de laatste destilleeren dikke, zware cylinderoliën over, terwijl men ten slotte uit den laatsten ketel *asphalt* als restant aftapt.

Groote zorg geeft hij de smeeroliebereiding het feit, dat de betreffende verbindingen, bij de optredende hooge temperaturen, zoo vatbaar zijn voor ontleding, als gevolg waarvan het smeervermogen sterk terugloopt. Om deze kwaliteitsvermindering te voorkomen, wordt daarom bij de smeerolie-destillatie steeds rijkelijk stoom in de ketels geblazen, waardoor de destillatie kan plaats vinden bij lager temperatuur dan mogelijk is, zonder het gebruik van stoom; bovendien voorkomt men aldus plaatselijke verhittingen in den ketel, die zeer sterke ontledingen ten gevolge zouden hebben.

Beter effect echter bereikt men door het destilleeren onder verminderden druk, welke bewerking, eertijds alleen in het laboratorium toegepast, door den vooruitgang van de techniek, ook op groote schaal in het bedrijf mogelijk is geworden.

Het is U bekend, dat het kookpunt van een vloeistof afhankelijk is van den druk. Terwijl water normaal bij 100° C. kookt, zal het, pompt men de lucht boven het water weg, bij veel lager temperatuur gaan koken. Zoo ook bij olie; echter om een eenigszins belangrijke verlaging van de destillatie-temperatuur mogelijk te maken, is het noodzakelijk, de druk boven de vloeistof zeer sterk te reduceeren.

Dit resultaat heeft men weten te bereiken door de sterk gekoelde condensors der batterij aan te sluiten op een krachtige luchtpomp, die alle dampen, die niet in dephlegmators en condensors zijn gecondenseerd, onmiddellijk wegzuigen. Een directe verbinding met de buitenlucht mag natuurlijk niet bestaan, daardoor zou het vacuum, het luchtledig, worden opgeheven. Als gevolg kunnen ook de in dephlegmatoren en condensors neergeslagen vloeistoffen, — waartoe ook de smeerolie-destillaten behooren — niet vrij in de opvangbakken loopen; het geheele systeem moet gesloten blijven. Men is dus gedwongen, de smeerolie-destillaten, die neerslaan in de dephlegmatoren, hieruit weg te zuigen door middel van pompen. Dit alles maakt de batterij gecompliceerd, doch hier staat tegenover, dat men zooveel betere producten krijgt, dan zonder vacuum-destillatie mogelijk zou zijn, al moeten ook die destillaten nog nader worden gezuiverd. En niet alleen is de verkregen smeerolie beter, het voorkomen van ontleding heeft ook een uiterst gunstigen invloed op de kwaliteit der asphalt, die men naast de smeerolie wint. Bij de vacuumdestillatie verkrijgt men een asphalt, *die in alle opzichten te verkiezen is boven de natuurasphalt en evenals deze een uitstekend materiaal is voor wegverbetering.* En waar Curaçao dit product nu zelve voortbrengt, zal het mogelijk nog eens kunnen bogen op een schitterend wegennet. Dat we dit echter *spoedig* zullen beleven, lijkt me, zacht uitgedrukt, twijfelachtig!

Ten slotte meen ik nog antwoord te moeten geven op de mogelijk bij U opkomende vraag, of van de producten der eerste verwerking van de ruwe olie uitsluitend de residu gebezigd wordt als grondstof voor verdere bewerkingen. Inderdaad zijn voorbeelden te geven van verwerkingen, waarbij lichtere olie destillaten de grondstof vormden. Groote vlucht heeft echter dit deel der petroleumindustrie nog niet genomen, waarvan het feit, dat deze destillaten zelve, reeds zulke gewilde handelsproducten zijn, met een ruim afzetgebied, zeker niet vreemd is.

Genoemd kan worden, dat men door een *chemische* behandeling, — de inwerking van salpeterzuur en zwavelzuur, — op fabrieksmatige schaal uit daarvoor in aanmerking komende benzines: speciale koolwaterstoffen, die tot de groep der aromaten behooren, heeft afgescheiden. In het bijzonder gedurende de oorlogsjaren heeft zich dit bedrijf sterk ontwikkeld: de afgescheiden *nitro*-verbindingen van de genoemde koolwaterstoffen, vormden het uitgangspunt voor de bereiding van *explosieve stoffen.* Met het eindigen van den oorlog moest deze industrie — gelukkig — weer sterk ingekrompen worden. Doch evenals oliedestillaten de grondstof kunnen leveren voor de bereiding van explosieve stoffen, zoo kunnen zij ook het uitgangspunt zijn voor een andere. uiterst gewichtige industrie: de *kleurstofindustrie.* Tot nu toe steunt nog geen kleurstofbedrijf van eenige beteekenis op de petroleumindustrie. Maar de mogelijkheid is bewezen. En wellicht zal door verder laboratoriumonderzoek blijken, dat er meerdere mogelijkheden bestaan. Want hoezeer de industrie zich ook heeft ontwikkeld, nog zeer veel problemen betreffende de chemie der petroleum zijn op te lossen.

Ik ben hiermede aan het eInde van mijn voordracht gekomen. Ik heb u een beeld gegeven van de hoofdlijnen, waarlangs zich het petroleumverwerkingsbedrijf beweegt. Het was in dit korte bestek niet mogelijk, U tevens een indruk te geven van *den grooten omvang* der moderne petroleumbedrijven met hunne vele nevenbedrijven, tezamen zulk een imposant geheel vormend.

Doch binnenkort is ook te Curaçao de film te verwachten, die de *„Koninklijke"* van hare bedrijven in Indiê heeft laten maken en vermoedelijk zullen velen van U in de ge-

legenheid zijn, het afdraaien van deze film bij te wonen. En die film zal, beter dan ik het in woorden zou kunnen doen, U een indruk geven van de kolossale vlucht, die de petroleumindustrie heeft genomen, ze zal U toonen, hoe deze industrie, zooals ze zich in den tegenwoordigen tijd heeft ontwikkeld, overal, waar ze zich vestigt, bijdraagt tot de economische ontwikkeling. *Einde.*

De Havens van Curaçao en Sabang.

Wat wij hier schrijven houdt verband met het hoofdartikel ONZE SCHEEPVAART in dit nummer.

Wel niet iedereen zal precies weten, waar Sabang ligt. Het is een betrekkelijk nog nieuwe haven op de Noord Westpunt van het eiland Sumatra, dus in Groot-Atjeh, in onze Oost-Indië.

Zeker in verband met den langdurigen oorlog in Atjeh werd eerst den 18n Mei 1893 de Nederlandsche vlag geheschen te Sabang, dat de standplaats werd van een bestuursambtenaar met militaire bezetting.

Sabang is een prachtige natuurlijke haven. De ingang is 700 M. breed en kan dag en nacht zonder hulp van loodsen worden in- en uitgevaren. In de ruime ankerplaats van 900 × 1500 M. kunnen 25 groote booten veilig ten anker komen, zonder elkaar te hinderen.

Onze haven van Curaçao is ook 1500 M lang, daarentegen niet meer dan ± 200 M. breed. Doch Curaçao heeft in het verlengde van zijn haven nog zijn *Schottegat* bovendien, waar plaats is misschien wel voor 2 à 300 schepen.

De havenplaats Sabang heeft, behalve aan haar gunstige ligging ten opzichte van het inter-oceanisch verkeer, haar ontwikkeling vooral te danken aan den toenmaligen MAJOOR VAN HEUTSZ, den lateren Pacificator van Atjeh en Gouverneur-Generaal van Nederl. Oost-Indië.

HEUTSZ bepleitte het denkbeeld van Sabang een vrijhaven te maken, bevorderde ook later als Gouverneur-Generaal den bloei dezer haven naar best vermogen. In 1895 werd Sabang kolenstation. In 1897 werd het telegrafisch aangesloten. In 1898 kreeg het een 2800 tons dok. Vooral na 1898 volgde groote uitbreiding der havenwerken. Een reparatiewerf ontstond, scheepshellingen werden aangelegd, electrisch gedreven kolentransporteurs aangeschaft, kaaimuren, handelssteigers, pakhuizen en kolenloodsen gebouwd, woningen voor personeel en koelieverblijven opgericht. In 1903 werd er een handelsstation geopend en kwam het in directe mailverbinding met Nederland.

Sabang is voornamelijk transito- en kolenhaven. Aan den kolensteiger is plaats voor vijf groote oceaanstoomers. Schepen kunnen te allen tijde aanleggen, 1400 en meer ton kolen bunkeren en water innemen.

Laden en lossen geschiedt met 5 electrische transporteurs aan land en elevators en groote grijpmachines te water. Scheepvaartverkeer en kolendebiet namen tot aan het uitbreken van den grooten oorlog steeds toe. De verdere ontwikkeling van Atjeh als cultuurland en wellicht ook als mijnbouwgebied zal de beteekenis van Sabang als oceaanhaven slechts kunnen doen toenemen.

Zooals men ziet, bij vergelijking met Sabang komt Curaçao als goed geoutilleerde zeehaven heel wat te kort.

Vergelijkt men het getal inwoners, dan wint Curaçao het verre. De geheele onderafdeeling Sabang, waartoe de haven Sabang behoort, telde in 1915: 1042 Atjehers, 2107 andere inlanders, 1297 Chineezen, 330 andere vreemde Oosterlingen en 129 Europeanen.

En nu het *scheepvaartverkeer* in de haven van Sabang.

In 1913 werd Sabang aangedaan door

111 Oorlogs- en Gouvernementsschepen en
1071 koopvaardijschepen
1182 totaal

In 1915 daalde dit getal tot

97 Oorlogs- en gouvern.-schepen
768 koopvaardijschepen
865 totaal

Over den *laatsten* tijd vonden we alleen de volgende opgave:

In de *geheele maand October* 1924 werd de haven van Sabang bezocht door:

21 Nederlandsche schepen
28 Nederl. Indische „
8 Engelsche „
8 Duitsche „
1 Italiaansch schip en
7 Gouvernements-stoomers
73 totaal

Aan kolen namen zij in die maand te zamen **24.210** ton in.

Ook dus wat het tegenwoordig *scheepvaartverkeer* betreft, blijft Sabang ver de mindere van Curaçao. Alleen heeft de Regeering heel wat meer ten koste gelegd om die haven geheel en al aan moderne eischen te doen beantwoorden.

Het gevaar voor godsdienst en staatsorde.

Onze lezers weten, waar het tegenwoordig in Frankrijk om gaat.

Naar aanleiding der protesten der katholieken ook in andere landen tegen de godsdienstvervolging van het tegenwoordige ministerie Herriot in Frankrijk, maakte het Parijsche fel anti-clericale blad *Ere Nouvelle* de opmerking, dat die protesten „opnieuw aantoonen het internationale karakter der Katholieke actie. Zonder eenige overweging van patriotisme, overal in de wereld moeten de Katholieken tegen het tegenwoordige Frankrijk worden opgezet."

Die bewering behoeft een kantteekening.

Eerstens is de *Ere Nouvelle* er glad naast, wanneer zij schrijft, dat de Katholieken tegen het huidige Frankrijk moeten worden opgezet.

Het gaat niet tegen Frankrijk en het Fransche volk, dat om zijn vele voortreffelijke eigenschappen warme sympathie vindt evenzeer bij Katholieken als niet-Katholieken.

Doch wèl geldt het een protest en een krachtig protest tegen een onrecht, dat, al treft het Frankrijks Katholieken, elk rechtgeaard Katholiek meevoelt als een aanslag tegen wat hem het dierbaarst is, zijn heiligen godsdienst. De tegenwoordige Fransche regeering doet de vrijheid van godsdienst geweld aan en ontzegt priesters en kloosterlingen de vrijheid van vereeniging en onderwijs, rechten, welke aan elken anderen Franschman, mits maar geen kloosterling, wel zijn toegestaan.

Katholieken zijn even goede patriotten als wie ook; dat is in de dagen van den wereldoorlog doorslaande gebleken. Gezonde vaderlandsliefde bij welke natie ook, achten zij hoog.

Maar als onze geloofsgenooten aan onderdrukking en vervolging bloot staan, zouden zij dan geen recht hebben hun van ons medegevoel te doen blijken en daartegen te mogen protesteeren? En dan geen goede patriotten zijn!?

De rechtsche partijen protesteeren tegen de officieele hulde aan Jaurès, omdat het hier een betooging betrof, waarin de regeering van Herriot hier in den grond van de zaak hulde bracht aan de anti-godsdienstigheid.

Wil men de proef op de som?

De socialistische *Peuple* zelf geeft ons het bewijs.

Onder het opschrift: „*Het oude liedje, waarbij de menschelijke ellende in slaap wordt gewiegd*," wijst het blad op een beschouwing, welke Jaurès indertijd tot de anti-katholieken richtte in verband met het anti-godsdienstige staatsonderwijs:

„Door het zuiver nationaal (anti-godsdienstig) onderwijs" in te voeren, hebt gij bevestigd, dat de rede alleen voldoende is als richtsnoer voor het menschelijk leven. Gij hebt ook de ziel van het volk ontrukt aan de voogdij van de Kerk en de geloofsleer. Gij hebt alle banden van onderwerping, gewoonte en overlevering verbroken.

„Gij hebt 't oude liedje doen zwijgen, waarbij de menschelijke ellende in slaap werd gewiegd.

„Evenals de aarde 's nachts de warmte verliest, welke tijdens den dag werd vergaard, zoo ging een gedeelte van de volkskracht verloren door 't uitstralen van het godsdienstig gevoelen in de ijle, grondelooze ruimte.

„Welnu, gij hebt dit godsdienstig uitstralen verdoofd en doen uitsterven. Doch gij hebt hierdoor ook den revolutionnairen thermometer doen stijgen".

Voelt men nu, waarom de Fransche katholieken en wij met hen een krachtig protest doen hooren tegen zulk een verguizing van den godsdienst. En de man, die dit hoogste goed zoo door het slijk haalde, is thans door de regeering Herriot gehuldigd, als gold het een der grootsten van de Frankrijks zonen.

Voelt men, dat de Fransche katholieken en alle ordelievende Franschen, juist omdat zij goede vaderlanders zijn, protesteeren, protesteeren moeten tegen zulk een regeeringspolitiek.

Voelt men, dat zij huiveren, n inderdaad de revolutionnaire thermometer zoo is gestegen, dat de aanhangers van Moscou Zondag 23 November al meester waren van de straat?

Wie de godsdienst uit de harten bant, bereidt den weg voor de revolutie.

Socialisten en de slippendragers van Moscou hebben om strijd de eer opgeëischt voor hun hulde aan Jaurès, die den staf brak over allen godsdienst.

Of zulk een hulde ook te denken geeft omtrent aard en wezen van het socialisme.

INGEZONDEN.

Geachte Heer Redacteur,

Ik kom de lange pauze eens verbreken, alhoewel ik mij voorgenomen had, niet meer aan politiek geschrijf deel te nemen. Maar door omstandigheden gedwongen, zie ik mij verplicht mijn toevlucht te gaan nemen tot Uw veelgelezen blad, hopende dat U mij eenige plaatsruimte zal toestaan, teneinde mijn zienswijze te vertolken over een onderwerp, dat voor ons Volk van groot belang is.

Ongeveer een paar weken geleden, werd er een Zitting van de Raad van Politie gehouden; ter tafel kwam de begrooting 1926, speeches afgestoken, enz. enz.; maar wat mijn aandacht het meest trok was de kwestie van een 2den Geneesheer voor Aruba.

Het lid Eman, in de geest van zijn afgelegden eed handelend, deed een *billijk* voorstel luidende: „Aandringen bij het Bestuur voor een *spoedige* uitzending van een tweeden geneesheer hier ter plaatse." Het lid Arends hierop repliceerende zegt: „dat hij (lid Arends) de noodzakelijkheid van een tweeden dokter pas inziet als de *Lago Oil Co.* zich te St. Nicolaas zal hebben gevestigd."

De Heer J. M. St. van Eps (Voorzitter v/d Raad bij afwezigheid v/d Gezaghebber) zegt, dat eenmaal de gelden op de begrooting voor dit doeleinde uitgetrokken, het Bestuur geen bezwaar zal hebben voor de uitzending van een tweeden dokter, doch onze Voorzitter van Eps, die verondersteld wordt goed bekend te zijn met de Arubiaansche toestanden, liet zich niet uit, of hij (Voorzitter van Eps) ook zou wenschen, dat een tweeden dokter, *zoo spoedig mogelijk* hierheen gedirigeerd wordt. Mogelijk dat de Voorzitter van Eps, evenals de landraad J. B. Arends, de noodzakelijkheid ervan pas inziet als de *Lago Olie Maatschappij* zich te St. Nicolaas zal hebben gevestigd.

Mijnheer de Redacteur, ik durf zeggen, dat het volk hier *nu reeds* verlangend uitziet naar een tweeden geneesheer, daar onze dokter Arends zich dagelijks moet absenteeren buiten de hoofdplaats, om de oliebooten uit Maracaibo te gaan visiteeren en het spreekt van zelf, dat gedurende de afwezigheid van den dokter, ongeveer 9000 zielen, hier zonder medische hulp achterblijven.

Dezer dagen las ik in de „*Voz di Pueblo*" een artikel door een zekere X. over deze aangelegenheid, waar de landraad Arends aan Z. Exc. den Gouverneur voorstelde, een tweeden dokter Arends hierheen te zenden en ik vereenig mij zoowel met den inzender X, als met het lid Eman en ik handhaaf de leus: „Liefst geen dokter op Aruba, met eenigen familieband".

U dankend, Geachte Heer Redacteur voor Uwe welwillende medewerking en hopende dat de billijke wensch van den landraad Eman spoedig in vervulling zal geraken, verblijf ik

Hoogachtend,

Een Volksverdediger van Aruba.

Berichten uit de Kolonie.

De Premie voor onze Abonné's.

Het fraaie boekwerk: *Flora van de West-Indische Eilanden* van DR. I. BOLDINGH, dat wij de vorige week als premie voor onze abbonné's aankondigden, is niet meer bij onze Administratie verkrijgbaar. Wij ontvingen 50 ex. en deze waren in 3 dagen tijds uitverkocht.

Zoo iemand onzer abonné's nog een ex. van dit werk zou wenschen te bezitten, raden wij hem aan, zich rechtstreeks te wenden tot de *Kon. Vereeniging*: KOLONIAAL INSTITUUT
(afd. Centrale Boekerij)
Mauritskade 66
Amsterdam

met bijvoeging van een postwissel van 0.50 fl. met opgave van nauwkeurig adres, verzoekend een ex. van bovengenoemd werk te mogen ontvangen, daar alle ex. bij de *Administratie* van de „Amigoe di Curaçao" reeds zijn uitverkocht.

Alweer een nieuwe school.

De nieuwe school op *Santa Martha*, behoorend tot de parochie van *Barber* in het benedendistrict, is nog niet eens voltooid of alweer zijn de grondslagen gelegd voor een andere nieuwe school op *Jan Doret*, een deel uitmakend van de parochie *Sta Maria*.

Deze school van 158 voet lang en 25 voet breed wordt ingedeeld in 6 lokalen voor 6 klassen.

Hoe noodzakelijk deze school op *Jan Doret* is, moge hieruit blijken, dat niettegenstaande de herhaalde uitbouw en vergrooting van de school op *Santa Maria*, waartoe *Jan Doret* behoort, en ofschoon nog het vorig jaar aldaar de school opnieuw werd vergroot benevens het Zustershuis, nu reeds die school onmogelijk het steeds toenemend getal der schooljeugd kan bevatten.

Om die reden was het veel verkieselijker op deze plaats *Jan Doret* een groote school te bouwen, vooreerst om de school van Santa Maria aanmerkelijk te ontlasten, tweedens om den grooten afstand voor een belangrijk getal schoolkinderen uit deze streek aanmerkelijk in te korten, wat zeer zeker ook getrouw en gemakkelijk schoolbezoek in groote mate zal bevorderen.

Maandag ll. had de eerste steenlegging van deze school op *Jan Doret* plaats. Voor deze plechtigheid waren door Mgr. VUYLSTEKE speciaal den oud-pastoor dezer parochie, Pater H. OKHUYZEN en den Heer J. JOUBERT uitgenoodigd, die in het bijzonder voor de tot standkoming van deze school op deze plaats hadden geijverd. Wegen ziekte konden echter geen van beiden, helaas, aan deze plechtigheid deelnemen.

De Apostolische Vicaris werd hierbij geassisteerd door zijn Secretaris Pater R. WAHLEN en den Pastoor en den kapelaan der parochie, de Eerw. Paters L. VAN HEGELSOM en L. TOLENAAR. Een groote volksmenigte gaf mede door haar tegenwoordigheid blijk hoezeer zij den bouw der school te dezer plaatse op prijs stelde. Mgr. dankte de aanwezigen daarvoor en wees op hun plicht hun kinderen trouw ter school te zenden, en hoezeer de ouders aan hun zware verplichtingen te kort schieten, die door nalatigheid hun kinderen van onderwijs verstoken laten. Nu zoo dicht in de nabijheid van hun woonplaats deze school gebouwd wordt, kunnen de verontschuldigingen van verre afstand, regenweer enz. niet meer gelden. Met gevoelens van bijzondere dankbaarheid herdacht Mgr. hier den afwezigen Eerw. Pater H. OKHUYZEN, die destijds als Pastoor dezer parochie met zooveel energie den bouw dezer school had gepropageerd en met zooveel succes de hulp van weldoeners in Holland had ingeroepen. Met een: „*Leve Pastoor Okhuijzen*" eindigde Mgr. zijn toespraak, wat door de menigte met luid enthousiasme herhaald werd.

Pastoor L. v. HEGELSOM dankte Mgr. voor zijn welwillendheid om persoonlijk deze plechtigheid te komen verrichten, prees den ijver dezer parochianen, die reeds hebben toegezegd hun kinderen hier ter schole te zenden en met ongeduld de voltooiing van dit gebouw tegemoet zien. Onder de leiding van baas Francisco Daal en zijn staf van werklieden is dit werk in goede handen.

Welkom.

Met het SS. *Oranje Nassau* keerde Donderdag de Heer J. G. VEERIS, openbaar onderwijzer, van zijn verlof uit Holland hier terug.

Gestrand.

Het is de gewoonte, dat de tankbooten van de *Isla* om de beurt naar Puerto-Cabello gaan om daar te dokken. Zaterdag middag ten 3 uur vertrok de *Juanita* voor dat doel daarheen. In den daarop volgenden nacht is dit schip op de kust van Venezuela bij de plaats genaamd: *Callo de Sombrero*, dicht bij Tocácas op de rotsen geloopen.

Zoodra hiervan Zondag bij de Directie van de C. S. M. het bericht binnen kwam, werden in allerijl de *Samson* en de *Marequita* tot vertrekken gereed gemaakt, wat nog niet zoo heel gemakkelijk ging, daar de bemanning dezer schepen aan den wal was, en die ondanks de herhaalde signalen met de stoomfluit maar niet kwam opdagen. Eerst laat in den avond zijn deze beide schepen naar de plaats der stranding vertrokken om daar assistentie te verleenen.

Latere berichten meldden dat de beide sleepbooten niets hebben kunnen uitrichten. Men beschouwt de *Juanita* als verloren. Er stond reeds zes voet water in de machinekamer. De bemanning heeft het schip verlaten.

Nog een later bericht meldt, dat het schip reeds gezonken is.

Regenrecords.

Het regenbericht van de vorige week heeft een rectificatie en een aanvulling noodig. Doch ook dat foutief bericht heeft zijn goede zijde gehad. Want het heeft den Metereologischen Dienst alhier uit zijn tent gelokt, die ons de beschikking gaf over de volgende belangrijke gegevens, waarvoor wij den Heer CH. JACOBS, met dezen dienst op *Cas Chiquito* belast, oprechten dank zeggen.

Wij ontleenden onze cijfers van het vorig nummer aan het Rapport van den ingenieur HAVELAAR (1902.) Doch de opgaven omtrent den regenval op Curaçao loopen in dat rapport slechts over de jaren 1842—1871. Daarna komt er een groote gaping tot het jaar 1904. Abusievelijk concludeerden wij daaruit, dat tusschen de jaren 1871 en 1904 geen regenwaarnemingen op ons eiland waren verricht, althans niet voor het nageslacht bewaard zijn gebleven.

Gelukkig is dat niet zoo. Onze Metereologische dienst beschikt over tamelijk volledige opgaven van af het jaar 1830 tot op heden. Alleen bestaat er een leemte over de jaren 1875 tot 1883.

Over al die jaren bedroeg de gemiddelde regenval per jaar 533. m.M.

Uit deze lijsten blijkt ook, dat er méér jaren zijn geweest met een regenval boven de 1.000 m.M. nl.

in het jaar 1844 met 1035 m M op Savonet
„ „ „ 1886 „ 1222 „ „ Garnizoen
„ „ „ 1906 „ 1104 „ „ „ Fort Amst.

Het jaar 1886 leeft nu nog in den volksmand voort als het: *anja di río*, het jaar, dus dat er rivieren waren op Curaçao.

En nu zal men zeker wel denken, dat het jaar 1924 wel de kroon gespannen heeft.

En dan moeten we onze lezers op een grooten tegenvaller voorbereiden.

De regenmeter van het Fort Amsterdam heeft in 1924 niet meer dan 760.6 mM. opgeteekend. Doch op Barber viel heel wat meer n. l. 966 m.M, wat al heel dicht de 1000 m.M. nabijkomt.

Wat wij in ons vorig nummer schreven, dat, naar het zeggen, het in geen 80 jaar hier zooveel geregend had als dit jaar, betreft alleen de maand Juli.

Dit jaar heeft de regenmeter van het Fort Amsterdam 99.3 m.M. opgeteekend. Wij moeten tot 80 jaar, namelijk tot het jaar 1845 teruggaan om een jaar te vinden, waarin het *in de maand Juli* ook zooveel geregend heeft.

In 1845 werd op Savonet ook in de maand Juli 105 m.M. opgeteekend. Een paar maal te voren vindt men ook een buitengewonen regenval, nl. in Juli 1837 viel zelfs 145. mM. in 1834 viel 136. mM. en in Juli 1831 viel 105 m.M.

De grootste regenval, die hier ooit in één enkele maand werd opgeteekend was in October 1906, toen door den regenmeter van het Fort Amsterdam 472 m.M. werd opgenomen, dat is nog ruim 100 M. méér dan in het jaar tevoren in alle 12 maanden te samen gevallen was.

In dank ontvangen.

Van de firma S. E. L. MADURO & SONS een nieuwe Tijdtafel voor de booten van de *Red-D-line*.

— van den Heer E. MORENO BRANDAO alhier een pakje uitstekend boonenmeel *Puré Maná*, buitengewoon voedzaam, waarvan hij de importeur is.

Nieuwe districtverdeeling.

Uit de notulen der Raadsvergadering van 24 December ll. waarvan wij tot nu verzuimden een verslag te geven, valt te vermelden, dat:

1o. de Gouverneur aan Z.Exc. den Minister van Koloniën het verzoek gericht heeft, een Koninklijk Besluit uit te lokken, waarbij bepaald wordt, dat alle Koninklijke besluiten, verordeningen enz., waarin de term „*in de kolonie Curaçao*" voorkomt, gelezen moet worden: „*in Curaçao.*"

2o. dat de nieuwe verdeeling der districten op Curaçao zonder hoofdelijke stemming werd aangenomen, nadat de gemachtigde van den Gouverneur de Heer H. SCHOTBORGH, Admin. van financiën, namens het Bestuur de toezegging had gedaan, „dat op goedkoope, eenvoudige, doch duidelijke wijze de grens zal worden aangewezen tusschen het toekomstig 2e en 3e district, loopende door het domein *Hato* en gelegen tusschen de hoogtepunten 15.0 en 6.9 op de topographische kaart aangegeven. Zoo spoedig mogelijk na 1 Januari zal een aanvang worden gemaakt met het aanbrengen der grensteekens."

Paarlvisscherij.

De correspondent van Aruba bericht in *La Union*, dat aldaar een Venezolaansch scheepje met paarlvisschers is aangekomen, die plan hadden aan de Westpunt van Aruba naar paarloesters te gaan visschen. Mochten die pogingen eenig resultaat hebben, dan waren zij van plan met méér schepen te komen.

De West-Indische Gids.

Inhoud van de December-aflevering No. 8.

De Corantijnkwestie, twee stappen vooruit, door DR. H. D. BENJAMINS.

L'Origine de L'Industrie en Amérique, par le Docteur P. RIVET (met een kaart).

De Opheffing der strafkolonie in Fransch Guyana en haar mogelijke gevolgen voor Suriname, door Mr. O. C. G. GRAAF VAN LIMBURG STIRUM.

Boekbespreking, door T. SNELLEMAN.

Stroohoeden-vlechtnijverheid

Het laatste nummer van de *Economische berichten*, verzameld door het Ministerie van Buitenlandsche Zaken ten behoeve van de diplomatieke en consulaire ambtenaren, bevat een bijdrage over de *De Curaçaosche hoedenvlechtnijverheid* van een ongenoemde. Het zeer lezenswaardig artikel geeft eene uitvoerige beschrijving van de ontwikkeling en den gang van het bedrijf. Het slot is een pleidooi voor eene verruiming van het afzetgebied voor de fijnere hoedensoorten.

De statistieken tot 1923 worden medegedeeld. Daaruit blijkt dat tusschen 1904 en 1923 in 1919 het grootste aantal werd uitgevoerd, en wel 200.143 dozijn, welk cijfer, na daling tot 123.599, thans weer gestegen is tot 147.390. Merkwaardig is, dat 1920 met 167.904 dozijn een waardecijfer geeft van f 100.000 boven het jaar tevoren en wel f 887.363. Verleden jaar was dit cijfer slechts f 569.235.

(Kol. Wkbl.)

De regenmeter op het St. Thomas-college gaf een regenval vanaf 3 Jan. tot 10 Jan. van 23.2 m.M.

Zeilvaart

gedurende de maand December 1924

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar:*	
Aruba	17	Aruba	17
Barbados	2	Bonaire	48
Bonaire	37	Guadaloupe	1
Guanta	3	Guanta	1
La Guayra	2	Jacmel	3
La Vela de Coro	6	La Guayra	2
Maracaibo	12	La Vela de Coro	7
Mayaguez	2	Maracaibo	13
Pampatar	1	Pto Cabello	9
Pto. Cabello	6	Pto Rico	1
Pto. Sucre	1	Pto Sucre	1
Rio Hacha	3	Rio Hacha	2
San Juan P. R.	1	Sanchez	1
San Pedro de Macoris R. D.	3	San Juan P.R.	2
St. Eustatius	4	San Pedro de Macoris R. D.	1
St. Thomas	1	St. Eustatius	1
Tucacas	2	St. Martin N.G.	2
Van zee	10		
Totaal	109	Totaal	112

Maduro's Bank, Curaçao

Condensed Statement of Condition

on December 31st 1924

after eighth year of operations.

Resources:		Liabilities:	
Bonds & stocks at less than market value	Fls. 1.068.689.06	Capital Stock	Fls. 1.000.000.—
Time and demand loans	2.040.568.57	Reserve Fund	500.000.—
Loans in accounts current	1.811.334.01	Deposits	4 511.455.49
Due from Banks on demand	903.940.31	Reserved: For accrued interest & difference on foreign exchanges	47.761.—
Cash on hand	371.684.54	For contingencies & taxes	137.000.—
	Fls. 6.196.216.49		Fls. 6.196.216.49

1—2

J. A. Correa,
Managing Director.

Officiëele Berichten.

Aan den agent van politie 1e klasse J. Rijke is tot herstel van gezondheid 14 dagen verlof verleend.

Aan den tijd. agent van politie 2e klase Constantin Lucas Servanie is op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den bode van den Gezaghebber op Aruba, G. Tromp, is op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

De seinwachter J. W. Tschumie is overgeplaatst van het Waterfort naar het fort Nassau en de seinwachter A. Th. Spencer van het fort Nassau naar het Waterfort.

Aan den commies Ph. F. de Haseth PLz. is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

De heer Dr. A. Gabriel, gouvernements-geneeskundige op Bonaire, is op zijn verzoek eervol ontheven uit die betrekking.

Tengo el gusto de participar a mis apreciados favorecedores y al público en general que he vendido la "Botica Nacional" de mi propiedad al farmacéutico el señor

EDMUND JACOBSEN,

quien desde esta fecha se hace cargo del activo y del pasivo de dicho negocio.

Abrigo la esperanza de que seguirá Ud. dispensando la nueva firma la misma confianza con que me ha venido favoreciendo por lo cual le significo de antemano mis sinceras gracias.

W. H. Winkel F. W. Pzn.

Pongo al conocimiento de mis apreciados favorecedores y al público en general que he comprado la "Botica Nacional" y que desde esta fecha asumo el activo y el pasivo del referido negocio que en adelante girará bajo la razón social de

EDMUND JACOBSEN

suplicándole se sirva continuar favoreciéndome con su preferencia y tomar nota de mi firma en pié,

Edmund Jacobsen,
Farmacéutico.

Hiermede stel ik mijne geachte Clientèle in kennis, dat ik met ingang van 31 December l. l., mijne Apotheek genaamd „Botica Nacional" met alle Activa en Passiva heb overgedaan aan den Apotheker den Heer

EDMUND JACOBSEN.

Ik hoop dat U aan de nieuwe firma hetzelfde vertrouwen zult blijven schenken als steeds aan mij bewezen.

W. H. Winkel F. W. Pzn.

Hierbij deel ik mede, dat ik met ingang van 31 December l. l., van den heer

W. H. Winkel F. W. Pzn.

heb overgenomen zijne Apotheek genaamd „Botica Nacional" met alle Activa en Passiva daaraan verbonden.

Terwijl ik mij ten zeerste in Uwe gunst aanbeveel, hoop ik, dat U mij hetzelfde vertrouwen zult schenken als steeds aan de oude Firma bewezen.

Edmund Jacobsen,
Apotheker.

Economisch-Statische Berichten.

Het Nr. van 10 Dec. bevat het eerste gedeelte eener beschouwing van den Heer A. B. J. Prakken over Curaçao. De Heer Prakken ziet den economischen toestand op het eiland zeer rooskleurig in, zoo zelfs dat behoudens buitengewone tegenvallers het, volgens zijn meening in de komende jaren zich zelf zal kunnen bedruipen.

(Kol. Wkbld.)

Curaçaosche Scheepvaart-Maatschij en K. W. I. M.

De *Voortstuwer*, het orgaan van de Vereeniging van Scheepwerktuigkundigen, van Nov. '24 schrijft:

„Door eene delegatie uit de beide besturen (der gezagvoerders- en stuurlieden- en der machinisten-vereeniging) zijn besprekingen gevoerd met het Londensche kantoor der Tank-Maatschappijen over den algemeenen toestand, waarbij onzerzijds werd aangedrongen op zoo snel mogelijk aanstellen van Nederlanders op de vloot der *Curaçaosche Scheepvaart Mij.*

Reeds was gebleken, dat een aantal onzer leden den laatsten tijd bij deze reederij emplooi kon vinden en het aantal plaatsingen kan nog toenemen. Hij, die voor een functie bij de Curaçaosche in aanmerking wenscht te komen, kan dus solliciteeren."

En verder:

De C(entrale van) K(oopvaardij) O(fficieren) heeft zich gewend tot de Directie van den *Kon. West-Indischen Maildienst* over de vaart in West-Indië, waarvoor aan de in dien dienst geplaatste officieren slechts een zeer geringe vergoeding na 6 maanden of bij 3-jarig verband werd toegekend.

Uit het ontvangen antwoord blijkt, dat de reederij bereid is aan de officieren, welke voor een jaar naar de West worden uitgezonden, een onmiddellijk ingaande toelage van 15 % der gage toe te kennen."

(Kol. Wkbld.)

Bekendmaking.

De Procureur-generaal in de kolonie Curaçao brengt hierbij ter kennis van het publiek in het algemeen en van de zeevarenden in het bijzonder, dat door het Garnizoen alhier op **eenige dagen in de tweede helft dezer maand** *met geweren schietoefeningen zullen worden gehouden op* **Caracasbaai,** *alwaar met scherp geschoten zal worden in de richting naar zee.*

Gedurende de schietoefeningen zullen roode vlaggen geheschen worden boven het hek van de Quarantaine-inrichting, op het fort Beekenburg, op den seinpost, Caracasbaai en aan het Spaansche Water.

Curaçao, den 7n Jauuari 1925.

De Procureur-generaal,
J. B. Gorsira.

1—3

BUITENLAND.

Frankrijk.

De regeering Herriot komt voor een steeds sterker oppositie te staan.

Thans is Millerand, de vroegere president, die werd uitgeworpen omdat hij vol klem vasthield aan het behoud van het gezantschap bij den H. Stoel, openlijk in het politieke strijdperk verschenen.

Hij heeft zich met een manifest tot het Fransche volk gericht. Die oproep is een noodkreet over den treurigen toestand, waarin de politiek van het cartel der linksche partijen het lot heeft geworpen en een oproep tot een krachtigen weerstand van alle republikeinsche elementen tot verdediging van den onderlingen vrede.

Het manifest vangt aan met een straffe kritiek op de leiding van het ministerie-Herriot en de politiek van het cartel.

Het wijst er dan op, dat Herriot te Londen alle kaarten, die Frankrijk in handen had, heeft prijsgegeven.

Ondanks zijn verklaringen en beloften heeft het blok van de linksche partijen, ook wat de inwendige politiek betreft, niet anders dan teleurstellingen gebracht. De franc is niet gestabiliseerd, de begrootingstoestand niet verbeterd. De belastingen vermeerderen, de Fransche staatsfondsen dalen voortdurend in waarde en de levensduurte stijgt onophoudelijk.

Als gevangenen van hun verkiezingsbeloften en verplichtingen, om aan de socialistische eischen toe te geven, zwichten onze bestuurders elken dag meer tegenover de revolutionnaire bedreigingen.

Ook wijst het manifest op het opzweepen van haat en passies, die in het land den vrede verstoren.

In het tweede gedeelte roept het manifest alle Franschen op tot weerstand tegen een politiek, die zoo gevaarlijk is voor de natie en komt het op tegen het ontketenen van de ongelukkige godsdiensttwisten door de regeering Herriot.

Links zit men danig in zak en asch over dat manifest, dat in het radicale en socialistische kamp een groote ontsteltenis heeft veroorzaakt.

Het opvallende bij dit manifest is het feit, dat onder de onderteekenaars personen zijn, die zoo pas nog als raschechte radicalen te boek stonden.

En deze forsche oproep van Millerand en het ontwaken der katholieken kan spoediger misschien dan gedacht wordt, tot een grooten omkeer leiden in de loge-politiek, waaronder het Fransche volk thans gaat gebukt.

Intusschen gaat oud-president Millerand voort met zijn scherpe oppositie tegen de loge-regeering van Herriot.

Daarvan getuigt een nieuwe rede van Millerand.

15 November heeft hij voor de *Union Chrétienne* een lezing gehouden. Hij betoogde, dat hij het tijdstip voor Frankrijk nog niet gekomen achtte om den militairen diensttijd te verminderen, noch om afstand te doen van de vier jaar geleden aangenomen belastingen. Het Fransche leger moet sterk blijven zoolang de Volkenbond nog niet alle waarborgen verschaft voor Frankrijk's veiligheid.

Natuurlijk is Millerand sterk tegen een hervatting der betrekkingen met de Sovjets gekeerd. Ernstige ondernemingen worden in Rusland rechtens niet beschermd. „De Sovjets erkennen" wil zeggen: mannen aanmoedigen, die in Frankrijk evenals elders hebben getracht in het leger, de marine en onder de arbeiders naar oproer te sturen.

Voorts verzette hij zich tegen de plannen tot opheffing van het Fransche gezantschap bij het Vatikaan. Daar het geen reden van buitenlandschen politieken aard betreft: daar het om binnenlandsche politieke redenen gaat: daar het er dus om gaat voldoening te geven aan de eischen van eenige drijvers — geldt het hier een uitdaging aan de Katholieken van Frankrijk.

***

Ziehier een sterk sprekend staaltje van de „vrijheid", waarop het land zoo prat gaat.

Te Benaméuil zou een oorlogsmonument worden opgericht, hetwelk *volgens den wensch van den gemeenteraad* voorzien zou worden van een kruis.

De onderprefect te Lunéville heeft echter den burgemeester meegedeeld, dat hij voor de oprichting van zulk een monument volgens de wet van Dec. 1905, waarbij de aanbrenging van elk religieus emblema is verboden, geen toestemming kan geven.

De burgemeester heeft geantwoord dan te zullen wijken, daar men niet wil gedwongen worden af te zien van een monument voor de gevallen gemeentenaren, die intusschen allen tot den katholieken godsdienst behoorden.

Ziedaar een der treurige gevolgen van de schandelijke wet van 1905, die den katholieken verbiedt in het openbaar de monumenten hunner overledenen te sieren met het symbool onzer verlossing: het kruis.

Sinds menschenheugenis heeft te Montauban niet zulk een enthousiaste katholieke betooging plaats gehad als dezer dagen. Het was een protestdag tegen de kerkvervolging, waarop 10.000 katholieken afschaffing vroegen van alle antigodsdienstige wetten.

De dag ving aan met een plechtige H. Mis, waarbij de bisschop van Cahors, Mgr. Giray een indrukwekkende predicatie hield, waarin Z. D. H. wees hoe het een dure plicht is voor de huidige Fransche katholieken om verzet aan te teekenen tegen de vervolgingswetten.

Hoe groot de kathedraal ook is, zij kon op verre na niet het groote getal geloovigen omvatten, dat een plaats binnen haar indrukwekkende muren zocht.

's Middags werd op het plein van Saint Théodard een grootsche manifestatie gehouden, waarbij door ruim 10.000 katholieken een motie werd aangenomen om afschaffing te verkrijgen van de schandelijke wetten welke indruischen tegen de rechten en vrijheid van de katholieke Kerk en haar leden.

* * *

Jaurès is door de regeering van Herriot naar het panthéon gevoerd om een bizondere reden.

Hij is al voor tien jaar gestorven, vermoord aan den vooravond van den grooten oorlog en geen der opeenvolgende Regeeringen heeft ooit gedacht aan een bijzetting van Jaurès in het panthéon.

Nauwelijks is er Herriot, of deze bijzetting verschijnt op het program.

Jaurès was de rechterhand van Combes, — wij zijn het niet vergeten.

Zonder Jaurès had Combes zijn vervolgingswetten tegen de religieuse instellingen van de R.K. Kerk niet kunnen doorzetten.

Van de vernietiging der Kerk maakte Jaurès de triomf der sociaal-democratie afhankelijk.

Tien jaar lang heeft er in Frankrijk een Godsvrede geheerscht; deze is, naar de jongste onthullingen hebben bewezen, op bevel der vrijmetselarij verbroken en het eerste Ministerie, dat erna optreedt, is er een van een sterk anti-clericaal karacter met de socialisten als steun in den rug.

En terwijl het de wetten van Combes doet herleven, en de religieusen, van wie er velen hun bloed op de slagvelden hebben gelaten, met verbanning bedreigt, haalt het Jaurès naar het panthéon....

Omdat hij de rechterhand van Combes is geweest.

Doch de communisten hebben Jaurès als een der hunnen opgeëischt.

Ze hebben de daad bij het woord gevoegd en de heele betooging is op een fiasco voor de maçonnieke regeering en haar socialistische aanhangers uitgeloopen.

Uit de verslagen in de Fransche bladen blijkt, dat de bijvalsbetuigingen der menigte bij de aankomst van het overschot van Jaurès aan het Gare d'Orsay bestonden in het eenigszins vreemd aandoende roepen van „Leve Jaurès!!", terwijl er verder „Leve de vrede" werd geroepen.

De stoet duurde nog geen half uur, toen plotseling de socialistische marschen weerklonken en een enorme stoet van roode vaandels kwam aanrukken.

Het waren de communisten, die zich ten getale van een twintig, misschien zelfs dertig duizend man hebben samengetrokken in de Champs Elysées en in een betooging, waarvan men het grootst karacter niet ontkennen kan, komen protesteeren tegen het misbruik van de resten van Jaurès voor een politieke reclame voor het cartel der linksche partijen.

Een enorme stoet van lui, die er niet naar uitzagen, zich door welke truks ook te laten verwijderen. Dáár was de massa van de ontevredenen, die morgen het brood weer duurder moeten betalen, dáár was ook die massa van vreemdelingen, wier inmenging met revolutionnaire bedoelingen hier zoo zeer te duchten is.

Terwijl in het Panthéon een paganistische plechtigheid plaats had rondom een soort katafalk, waarbij Herriot een rede hield die evengoed op een ander als op Jaurès had kunnen slaan en de moeilijkheid deed gevoelen, waarin hij zich heeft gestoken, trokken de communisten naar het Panthéon, waar hun defilé drie volle uren duurde.

Bij een beeld van Jaurès, dat daar neer was gezet, hield Cachin een rede, om tegen „de accaparatie van de bourgeoisie en de socialisten, die de geheime fondsen goedkeuren" te protesteeren en maakte de mist en de avond de groepen tot schaduwbeelden.

Dat was de betooging die Herriot aan Blum en zijn roode makkers moest toestaan: het bewijs dat de radicalen niets meer te vertellen hebben en dat het verbond van vrijmetselarij en sociaal-democratie op de arbeiders geen vat meer hebben.

Maar welke diktatuur dan voor morgen: die van de orde of die van Moskou?

* * *

Nog een staaltje, hoe de regeering van Herriot met de helastingpenningen smijt, waar het een huldebetuiging gaan aan wijlen den socialistischen leider Jaurès gold.

De Fransche regeering moest immers laten zien, hoe zij was vastgeklonken aan haar socialistische hulptroepen.

Wat kwam het er op aan, dat voor de plechtige overbrenging van het stoffelijk overschot van den Onbekende Soldaat maar 90.000 fr. noodig was! Wat deed het er toe, dat voor de begrafenis van een patriot, als een generaal Gallieni, dèn redder van Parijs, maar 40.000 fr. waren toegestaan!

En voor de begrafenis op Staats kosten van den grooten Franschen letterkundige ANATOLE FRANCE werden nog kort geleden maar 60,000 frs. toegestaan.

Dat waren immers geen betoogingen ten behoeve van het socialisme en zijn vrienden uit de loge.

Dan voor Jaurès, die was meer dan een half millioen waard!

Nog een paar cijfers over de kosten van Jaurès-komedie:

Versiering van den gevel van het paleis Bourbon 150.000 frank. Idem van het Pantheon 250.000 fr. Verwarming en verlichting 60.000. Muziek 50.0000 fr. Overbrenging van het lijk 20.000 fr. De laatste post is begroot op 120,000 frs., men raadt in geen tienen waarvoor!

Die post is de schadevergoeding voor de mijnwerkers van Carmaux, die de kist moeten dragen. O, die spontane hulde aan de heeren socialisten!

Natuurlijk lacht men te Parijs om de slordig begroote posten, waarbij volgens verschillende bladen de uitgaven verborgen worden gehouden voor de loges en de roode syndikaatsgesalarieerden, die de rol moesten komen spelen van het uit alle oorden des lands toegestroomde volk.

Toen onlangs gevraagd werd 2.000.000 fr. uit te trekken om de graven der gevallen soldaten in orde te houden en de gedenkteekenen te onderhouden, wimpelde de roode budgetkommissie zulks af, omdat er.... geen geld was.

Dankbetuiging.

Aan onze vele weldoeners op Aruba en te Curaçao, die ons hospitaal zoo mild bedachten, ter gelegenheid van mijn zilveren professiefeest, betuig ik mijn hartelijken dank.

Zuster M. CLARA
Directrice
v. h. St. Pedrohospitaal.
ARUBA.

GRATITUD.

Altamente satisfecho por las multiples atenciones que con motivo de mi nombramiento como Vice-Consul de los E. E. U. U. de Venezuela en esta isla, tan gratuitamente me dispensaron la Prensa Curazoleña, el Comercio local y tantos particulares de estas tres islas hermanas, paso por esta via a ofrecerles mis mds sinceras gracias por las mismas

BERTRAN J. CROES
Vice-Consul de los E.E. U.U. de Venezuela en Aruba.
Aruba, Deciembre 24 de 1924.

DE HEER EN MEVROUW
Monné-Boot
hebben het genoegen kennis te geven van de geboorte van hun zoon
Johannes Maria
Curaçao, 7 Januari 1925.